

ประวัติการรถไฟโลก



รถซึ่งแล่นไปบนรางเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศอังกฤษเมื่อประมาณ ๓๐๐ ปีมาแล้ว (โดยใช้ม้าลากจูง) และได้นำมาใช้ในกิจการเหมืองแร่ถ่านหิน

ในปี พ.ศ. ๒๓๒๐ ริชาร์ด เทรวีธิก ชาวอังกฤษ ได้ประดิษฐ์รถจักรไอน้ำที่สามารถขับเคลื่อนด้วยตัวเองขึ้นได้เป็นครั้งแรก แต่ก็ยังใช้การไม่ได้เพราะรถมีน้ำหนักมากเกินไปทำให้รางไม่สามารถรับน้ำหนักได้ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๓๕๕ จอห์น บลิงกินสอพ ชาวอังกฤษ ได้ประดิษฐ์รถจักรไอน้ำขึ้นอีกแบบหนึ่ง โดยมีลูกสูบตั้งตรง ๒ ลูก ขับเคลื่อนเพลาคงติดกับล้อที่มีฟันเฟืองวิ่งไปบนรางซึ่งเป็นฟันเฟืองเช่นเดียวกัน นำมาใช้ระหว่างเหมืองถ่านหินกับเมืองลีดส์ (ฟันเฟืองของล้อกับรางนี้ช่วยให้รถจักรสามารถลากจูงขบวนรถขึ้นทางลาดชันมาก ๆ ได้) เป็นระยะทางประมาณ ๓ ไมล์ครึ่ง ต่อมาใน พ.ศ. ๒๓๕๖ วิลเลียม เฮตเลย์ ชาวอังกฤษ ได้ประดิษฐ์รถจักรชนิดใหม่ขึ้น โดยอาศัยความฝืดระหว่างล้อกับรางเหล็กแต่อย่างเดียว โดยไม่ใช้รางแบบมีฟันเฟือง และนำมาใช้ลากจูงรถบรรทุกถ่านหินระหว่างเหมืองถ่านหินรีแลมกับท่าเรือเลมิงตันออน ไทน์ ระยะทางประมาณ ๕ ไมล์ ในปีต่อมา ยอร์จ สตีเฟนสัน ชาวอังกฤษ ซึ่งเป็นผู้นำเกี่ยวกับการรถไฟ และการสร้างรถจักร ได้สร้างรถจักรไอน้ำคันแรกชื่อว่า บลูเคอร์ สำเร็จแล้วนำมาใช้งานในเหมืองถ่านหินที่คิลลิงสเวิร์ธ ใน พ.ศ. ๒๓๖๖ เอ็ดเวิร์ด ฟีส ชาวอังกฤษ ได้เชิญให้ ยอร์จ สตีเฟนสัน

มาสร้างทางรถไฟระหว่างเมืองสต็อกตันกับเมืองคาร์ลิ่งตัน ได้สำเร็จ และทำพิธีเปิดในวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๓๖๘ นับเป็นรถไฟสาธารณะสายแรกในโลกที่ลากจูงด้วยรถจักรไอน้ำ และให้บริการรับส่งทั้งสินค้าและผู้โดยสาร สองปีแรกที่เปิดดำเนินงาน ปรากฏว่ารถจักรไอน้ำมีความไม่เหมาะสมในการนำมาให้บริการ ยังมีความไม่แน่นอนและต้องเสียค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสูง เหมาะที่จะนำไปลากจูงขบวนรถบรรทุกแร่ที่ใช้ความเร็วต่ำมากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากกำลังลากจูงและน้ำหนักถูกจำกัดเพราะความอ่อนแอของทาง จึงต้องหันกลับมาใช้ม้าลากจูงแทนหลายครั้ง จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๓๗๐ ทิมอธี แสคเวิร์ท ชาวอังกฤษ ได้ประดิษฐ์รถจักรเรียกว่า รอยัล ยอร์จ ขึ้น จึงได้เลิกการใช้ม้าลากจูงเพื่อขนส่งสินค้าโดยสิ้นเชิงใน พ.ศ. ๒๓๗๖ ใน พ.ศ. ๒๓๗๒ บริษัทรถไฟระหว่างลิเวอร์พูลกับแมนเชสเตอร์ ได้จัดให้มีการประกวดการใช้กำลังลากจูงขบวนรถ ปรากฏว่า รถจักรชื่อ รอคเค็ท ของ สตีเฟนสัน ชนะการประกวด รถจักรนี้ใช้ท่อไพล์ ๑ หลายท่อในหม้อน้ำแทนการต้มน้ำทั้งหมด

ที่มา : สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ ๔ เรื่องที่ ๗